

VEDAT BÜKCÜ
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

DÖVİZLİ İŞLEMLERDE ORTAYA ÇIKAN KUR FARKLARI KDV'YE TABİ Mİ

I. GENEL BİLGİ

Kur Farkı, dövizli işlemlerde, teslim veya hizmetin yapıldığı tarih ile bedelin tahsil edildiği tarih arasında ortaya çıkan farktır. Fark yükselme eğilimli ise satıcı için lehte alıcı için aleyhte, düşüş eğilimli ise satıcı için aleyhte alıcı için lehte kur farkı oluşur.

KDV Kanunu'nun 24. maddesinin c bendinde “*Vade farkı, fiyat farkı, faiz, prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzer adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerler*” matraha dahil olan unsurlar arasında belirtilmiştir.

Bu kanun maddesinde kur farkları ifadesi net olarak geçmemekle birlikte Maliye Bakanlığı kur farklarını esas itibariyle vade farkı mahiyetinde değerlendirdiğinden kur farklarını matrahın bir unsuru olarak kabul etmekte ve vergilendirilmesi gerektiği yönünde görüş beyan etmektedir.

II. AÇIKLAMALAR

Kur farklarının uygulanması ile ilgili oluşabilecek tereddütler **30.06.2007** tarih ve **26568** nolu Resmi Gazete’de yayımlanan **105 Seri Nolu KDV Genel Tebliği** ile giderilmeye çalışılmıştır. Söz konusu tebliğde kur farkı ile ilgili aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

“Bedelin döviz cinsinden veya dövize endeksenerek ifade edildiği işlemlerde, bedelin kısmen veya tamamen vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu tarihten sonra ödenmesi halinde, satıcı lehine ortaya çıkan kur farkı esas itibariyle vade farkı mahiyetinde olduğundan, matrahın bir unsuru olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.”

Buna göre, teslim veya hizmetin yapıldığı tarih ile bedelin tahsil edildiği tarih arasında ortaya çıkan lehte kur farkı için satıcı tarafından fatura düzenlenmek ve faturada gösterilen kur farkına, teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli olan oran uygulanmak suretiyle KDV hesaplanacaktır.

*Bedelin tahsil edildiği tarihte alıcı lehine kur farkı oluşması halinde, kur farkı tutarı üzerinden alıcı tarafından satıcıya bir fatura düzenlenerek, **teslim ve hizmetin yapıldığı tarihteki oran üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.**”* denilmektedir.

Tebliğ hükmüne göre teslimin yapıldığı tarih ile ödemenin yapıldığı tarih arasında meydana gelen kur farkı teslim ve hizmetin yapıldığı tarihteki oran üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

SENA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Bağlarbaşı, Cumhuriyet Cad. No:131/ 4 34674 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 391 76 77 (Pbx) Faks: (0216) 391 77 04

<http://www.senaymm.com> e-mail : senaymm@senaymm.com

Diğer taraftan düzenlenecek kur farkı faturasındaki KDV oranının ne olacağı ile ilgili İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 08.08.2008 tarih ve B.07.1.GİB.4.34.19.02/VUK-1/14064 sayılı muktezasında;

“ Satılan mal bedelinin katma değer vergisi dahil veya hariç dövizde endeksli olarak tespit edilmesi ve bedelin bir kısmının veya tamamının daha sonra ödenmesi halinde oluşan kur farkları katma değer vergisini de ihtiva ettiğinden mükelleflerce bu tutarlar üzerinden **malın teslim tarihindeki geçerli katma değer vergisi oranı esas alınarak, bedel KDV dahil tespit edilmiş ise iç yüzde uygulanarak, bedel KDV hariç tespit edilmiş ise toplam bedel üzerinden KDV'nin hesaplanıp beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.**

Buna göre, satın alınan iktisadi kıymetin bedelinin döviz cinsinden düzenlenen çeklerle ödenmesi halinde satış tarihi ile ödeme tarihi arasında meydana gelen alıcı aleyhinde kur farkları KDV'nin matrahına dahil olacak ve teslim veya hizmetin yapıldığı tarihte bu işlemler için geçerli oran üzerinden KDV hesaplanacaktır.” denilmektedir.

Özetle, düzenlenecek kur farkı faturasında KDV tutarı iç yüzde yöntemi ile hesaplanacak ve mal veya hizmetin satışının gerçekleştiği tarihte tabi olduğu KDV oranı uygulanacaktır.

Dövizli işlemlerden dolayı oluşan kur farkına ilişkin yapılması gereken muhasebe kaydını bir örnek ile açıklayalım.

ÖRNEK

X Ltd. Şti. 01.08.2008 tarihinde 1.000 \$ + KDV tutarında ticari mal satın almıştır. Ticari malın tabi olduğu KDV oranı % 8'dir. X Ltd. Şti. mal bedelini 01.08.2008 tarihinde 01.11.2008 vadeli çek ile ödemiştir (01.08.2008 tarihindeki döviz kuru 1,200 TL, 01.11.2008 tarihindeki döviz kuru ise 1,500 TL) Satıcı lehine oluşan kur farkı için iç yüzde yöntemi ile KDV hesaplanarak, KDV dahil 324 TL tutarında kur farkı faturası düzenlenmiştir.

* Alıcı firmanın yapması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir.

ALICI KAYITLARI

01.08.2008	
153 TİCARİ MALLAR	1.200,00
191 İNDİRİLECEK KDV	96,00
103 VERİLEN ÇEKLER	1.296,00
1 \$ 1,200 TL Mal Alış Kaydı	

01.11.2008	
103 VERİLEN ÇEKLER	1.296,00
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	300,00
191 İNDİRİLECEK KDV (KDV%8)	24,00
102 BANKALAR	1.620,00
1 \$ 1,500 TL Kur Farkı Faturası Kaydı	

* Satıcı firmanın yapması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir.

SENA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Bağlarbaşı, Cumhuriyet Cad. No:131/ 4 34674 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 391 76 77 (Pbx) Faks: (0216) 391 77 04

http://www.senaymm.com e-mail : senaymm@senaymm.com

SATICI KAYITLARI

01.08.2008		
101 ALINAN ÇEKLER	1.296,00	
600 YURTIÇİ SATIŞLAR		1.200,00
391 HESAPLANAN KDV		96,00
1 \$ 1,200 TL Satış Kaydı		

01.11.2008		
102 BANKALAR	1.620,00	
101 ALINAN ÇEKLER		1.296,00
602 DİĞER GELİRLER		300,00
391 HESAPLANAN KDV		24,00
1 \$ 1,500 TL Satıcı Kur Farkı Faturası		

III. SONUÇ

Yazımızın konusunu oluşturan dövizli ödemelerde ortaya çıkan kur farklarının nasıl bir işleme tabi tutulacağı ile ilgili olarak ;

* Oluşan lehte veya aleyhte kur farkları için duruma göre alıcı veya satıcı tarafından tahsil tarihinde kur farkı faturası düzenleneceği,

* Düzenlenecek kur farkı faturasında uygulanacak KDV oranının mal veya hizmetin satış tarihinde tabi olduğu KDV oranı olduğu (Örn: mal %8 oranında KDV ile satılmışsa kur farkı faturasında uygulanacak KDV oranı da %8 olacaktır.)

* Oluşan kur farkı içinde KDV'yi de barındırdığından KDV'nin **iç yüzde** yöntemi ile ayrıştırılması gerektiği (örnekte mevcut), aksi halde cari hesabın kapanmayacağı,

* Konu ile ilgili tartışmalara Maliye Bakanlığı'nın yayınladığı 105 Seri Nolu KDVG (30.06.2007/26568 R.G.) ile son verildiği

hususları vurgulanmıştır.

SENA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Bağlarbaşı, Cumhuriyet Cad. No:131/4 34674 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 391 76 77 (Pbx) Faks: (0216) 391 77 04

<http://www.senaymm.com> e-mail : senaymm@senaymm.com